

ПАРАЛЕЛИ ВО МАКЕДОНСКИОТ И ВО АЛБАНСКИОТ ПРАВОПИС

Марина СПАСОВСКА

Универзитетот во Тетово, Филолошки факултет, Македонски јазик и книжевност

marina.spasovska@unite.edu.mk

UDC 811.18'35:811.163.3'35

UDC 811.163.3'35:811.18'35

Professional paper

Abstract

In our paper we will make a comparative overview of the Macedonian orthography, on the one hand, and on the Albanian orthography, on the other. These two important books, which represent a unified set of rules for writing words, have a similar structure, that is, they are composed of several chapters. However, for us, the most interesting and the most impressive for analysis are the rules for: Capitalization and Slaughter and separated writing of words.

By comparing certain examples, we will try to identify the similarities and differences in certain orthography rules. Regarding the Macedonian language, we will make a comparison between the most recent and the older edition of the Spelling, in order to indicate how certain changes, which are considered essential, are accepted in practice.

Key words: *Language, spelling, structure, capital letter, small letter.*

Резиме

Во нашиот труд ќе направиме компаративен преглед на македонскиот правопис, од една, и на албанскиот правопис, од друга страна. Овие две важни книги, кои претставуваат унифициран збир на правила за пишување на зборовите, имаат слична структура, односно се составени од неколку поглавја. Сепак, за нас, најинтересни и највпечатливи за анализа се правилата за: Употреба на голема буква и Слеано и разделено пишување на зборовите.

Преку сопоставување на одредени примери ќе се обидеме да ги посочиме сличностите и разликите во одредени правописни правила. Во однос на македонскиот јазик, ќе направиме споредба меѓу најновото и постарото издание на Правописот, со

цел да посочиме како определни промени, што се сфаќаат како суштински, се прифатени во практиката.

Клучни зборови: *Јазик, правопис, структура, голема буква, мала буква.*

Правописот на секој јазик претставува унифициран збир на правила за пишување на зборовите, но ниту еден правопис не е конечно затворено поглавје. Тоа е така затоа што промените во секој јазик се природен процес, односно јазикот е жива материја, тој постојано се менува, обновува, модификува и се приспособува на потребите на неговите говорители. Во нашиот труд разгледуваме некои правописни решенија во македонскиот и во албанскиот јазик, коишто како целосно развиени јазични системи претставуваат официјални јазични средства за комуникација на две нации.

Ќе направиме компаративен преглед на најновиот македонскиот правопис,¹ од една, и на албанскиот правопис,² од друга страна. Овие две важни книги, кои претставуваат унифициран збир на правила за пишување на зборовите, имаат слична структура. Сепак, за нас, најинтересни и највпечатливи за анализа се правилата за: Употреба на голема буква и за Слеано и разделено пишување на зборовите. Преку сопоставување на одредени примери ќе се обидеме да ги посочиме сличностите и разликите во одредени правописни правила.

Поглавјата посветени на Употребата на голема буква и во двата правописа заземаат поголем простор, односно се пообемни, така што ние ќе се ограничиме на неколку сегменти, истакнувајќи ги најпрвин сличностите, а потоа и разликите: И во двата правописа имињата на божества и на митолошки суштества се пишуваат со голема буква (*Хера, Аполон, Афродита / Apoloni, Buda, Polifemi*);

Што се однесува до туѓите лични имиња кои во својот состав содржат член или честичка, и во македонскиот и во албанскиот јазик се пишуваат на следниов начин: *Винсент ван Гог, Леонардо да Винчи, Лудвиг ван Бетовен, / Vincent van Gog, Leonardo da Vinci, Lope de Vega*, но кога членот или честичката стојат на почетокот, односно кога одат само со презимето, се пишуваат со голема буква: *Ван Гог, Да Винчи, Ван Бетовен* и др. / *Van Gog, Da Vinci, De Vega* и др.

Слеаните членови или делови на имињата или презимињата, како и оние поврзани со цртичка се пишуваат со големи букви и во двата јазика: *О' Нил, О' Брајан, Сен-*

¹ 2015. *Правопис на македонскиот литературен јазик*, „Универзитет Св. Кирил и Методиј“ – Скопје; Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

² 1973. *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, „Akademia e Shkencave“, Tiranë.

Симон, Сан-Мартин / *O Brien, O Konor, Sen-Simon, San-Martin* и др. Имињата од Далечниот Исток се пишуваат со голема почетна буква на секој составен дел: *Лао Це, Чанг Кај Шек, Ко Ун / Dinj Fung, Kan Gam Çan, Lu Sin* и др.

Имињата на историски периоди, епохи, уметнички, стилски и филозофски правци и во двата јазика се пишуваат со мали букви: *бронзена ера/бронзено доба, хуманизам, ренесанса, нова ера / neoliti, paleoliti, koha e re, kapitalizmi* и др. Според двата правописа, имињата на небесните тела, соѕвездии, галаксии, планети и сл. се пишуваат со голема буква на секој составен дел на називот: *Венера, Деница, Голема Мечка, Кумова Слама, Халеева Комета / Arusha e Madhe, Arusha e Vogël, Kashta e Kumtrit, Dielli, Ylli Polar* и др.

Сличности меѓу двата правописа постојат и во врска со пишувањето на географските имиња.³ Имено, ваквите имиња се пишуваат со голема буква, и тоа на сите делови што влегуваат во составот на името, освен на службените зборови. На пример: *Европа, Соединети Американски Држави, Северна Америка, Полошки Регион, Атлантски Океан, Брегот на Слоновата Коска, Балкански Полуостров, Охридско Езеро, Шар Планина, Амазонска Прашума*, итн. / *Evropa, Shtetët Bashkuara të Amerikës, Vlora, Amerika Latine, Azia e Vogël, Bishti i Pallës, Deti i Zi, Gadishulli Ballkonik*.

Во Правописот на албанскиот јазик (стр.148) се истакнува дека кога општите географски имиња како брег, полуостров, остров, море, канал, езеро, река, теснец, пустина и др. не се составен дел од името, се пишуваат со мала буква: *deti Adriatik, deti i Kinës Jugore, fusha e Korçës, gadishulli i Ballkanit, kanali i Korfuzit, liqeni i Prespës, liqeni i Shkodrës, lumi i Tiranës* и др.

И општопознатите неофицијални имиња на територии се пишуваат исто и во двата јазика, односно со голема буква на секој составен дел од називот: *Градом на Светлината* (Париз); *Вечниот Град* (Рим); *Големата Бара* (Атлантски Океан) / *Borovë* (masakër fashiste), *Munih* (marrëveshie me fashizmin), *Dien Bien Fu, Stalingrad, Vaterlo* (disfatë e rëndë ushtarake).

Деновите во неделата, месеците во годината и годишните времиња се пишуваат со мала буква и во двата контрастирани јазичи: *понеделник, вторник; јануари, февруари; пролет, лето / e hënë, e martë; janar, shkurt; pranuerë, verë* и др. Како што истакнавме,

³„Под географски имиња се подразбираат имињата на галаксии, соѕвездија, планети, ѕвезди, континенти, држави, прекуморски територии, региони, општини, градови, села, населби, океани, мориња, реки, водопади и др.“ Правопис на македонскиот јазик, стр. 43.

постојат и различни правописни решенија во однос на употребата на големата буква во македонскиот и во албанскиот јазик, а тие се однесуваат на пишувањето на:

Називите на институции, установи, организации, здруженија, партии, манифестации, уметнички дела, награди и признанија. Сите тие според Правописот на македонскиот литературен јазик се пишуваат со голема буква само на првиот составен дел на името, се разбира освен некој дел што претставува лично име: *Македонски народен театар, Македонска опера и балет, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Мак фест, И бол и бес, Утрински весник, Правопис на македонскиот јазик, Граматика на македонскиот литературен јазик*, но според албанскиот правопис ваквите називи се пишуваат со голема буква на секој составен дел: *Komiteti Qendror i Partisë së Punës të Shqipërise, Këshilli i Ministrave i Republikës Popullore të Shqipërisë, Biblioteka Kombëtare, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Fakulteti Ekonomik, Teatri i Operës dhe i Baletit* и др.

Сепак, според овој правопис постојат различни решенија во однос на пишувањето на имињата на списанија, весници и книги. Тие се пишуваат со голема буква само на првиот дел од името: „Zëri, i popullit“, „Studime historike“, „Gramatika e gjuhës shqipe“, „Drejtshkrimi i gjuhës shqipe“ и др. Различни правописни правила постојат и во врска со имињата на војни, востанија, револуции: *Илинденско востание, Француска револуција, Втора светска војна/Revolucioni Socialist i Tetorit, Lufta Njëqindvjeçare, Lufta e Dytë Botërore...*

Разлики во однос на употребата на голема буква постојат и во врска со пишувањето имиња на празници. Во македонскиот јазик ваквите имиња се пишуваат со голема почетна буква на првиот составен дел на името (освен ако има сопствена именка): *Божик, Велигден, Духовден, Бајрам, Нова година, 8 Март или Осми март, 1 Мај или Први мај*. Во албанскиот јазик постои двојно решение.

Во Правописот на албанскиот јазик⁴ е истакнато дека имињата на национални и државни празници се пишуваат со голема буква на секој составен дел: *8 Marsi ose Tetë Marsi, 1 Maji ose Një Maji, Dita e Mësuesit, Dita Ndërkombëtare e Gruas, Viti i Ri*, додека, пак, имињата на верските празници се пишуваат со мала буква: *bajrami, mevludi, pashkët, e premtja e zezë, ramazan...*

Во однос на употребата на голема буква, разлики меѓу Македонскиот и Албанскиот правопис постојат и во однос на пишувањето на имиња на жители,

⁴ Drejtshkrimi i gjuhës shqipe (1973: 151-152)

односно, во македонскиот јазик со голема буква се пишуваат имињата на жители на континенти (*Европеец, Азиец, Американец*), на региони (*Тиквешанец, Мариовец, Малешевец*) и на сегашни и некогашни држави (*Македонец, Англичанец, Византиец, Римјанин*), додека имињата на жители на градови, села, населби, маала се пишуваат со мала буква (*скопјанец, охридонец, новоселец, дебармаалец*). Во албанскиот јазик сите имиња на жители (на континенти, држави, покраини, градови, области) се пишуваат со мала буква: *afrikanët, amerikanët, bullgarët, evropianët, francezët, tiranasit, ulqinakët* и др.

Исти правописни решенија во македонскиот и во албанскиот јазик во однос на употребата на голема буква		
	Македонски јазик	Албански јазик
Имиња на божества и на митолошки суштества	<i>Хера, Аполон, Афродита</i>	<i>Apoloni, Buda, Polifemi</i>
Туѓи лични имиња кои во својот состав содржат член или честичка	<i>Винсент ван Гог Леонардо да Винчи Лудвиг ван Бетовен (Ван Гог, Да Винчи, Ван Бетовен)</i>	<i>Vincent van Gog Leonardo da Vinçi Lope de Vega (Van Gog, Da Vinçi, De Vega)</i>
Слеаните членови или делови на туѓите имиња или презимиња, како и оние поврзани со цртичка	<i>О' Нил, О' Брајан, Сен-Симон, Сан-Мартин</i>	<i>O Brien, O Konor, Sen-Simon, San-Martin</i>
Имиња од Далечниот Исток	<i>Лао Це, Чанг Кај Шек, Ко Ун</i>	<i>Dinj Fung, Kan Gam Çan, Lu Sin</i>
Имиња на историски периоди, епохи, уметнички, стилски и филозофски правци	<i>бронзена ера, хуманизам, ренесанса, нова ера</i>	<i>neoliti, paleoliti, koha e re</i>
Имиња на небесни тела, соѕвездии, галаксии, планети и сл.	<i>Венера, Деница, Голема Мечка, Кумова Слама, Халеева Комета</i>	<i>Arusha e Madhe, Arusha e Vogël, Kashta e Kumtrit, Dielli, Ylli Polar</i>
Географски имиња	<i>Европа, Соединети Американски Држави, Северна Америка, Полошки Регион, Атлантски Океан, Брегот на Слоновата Коска, Балкански Полуостров, Охридско Езеро, Шар Планина, Амазонска Прашума</i>	<i>Evropa, Shtetete Bashkuara të Amerikës, Vlora, Amerika Latine, Azia e Vogël, Bishti i Pallës, Deti i Zi, Gadishulli Ballkanik * deti Adriatik, deti i Kinës Jugore, fusha e Korçës, gadishulli i Ballkanit, kanali i Korfuzit, liqeni i Prespës,</i>

		<i>liqeni i Shkodrës, lumi i Tiranës</i>
Општопознати неофицијални имиња на територии	<i>Градот на Светлината (Париз); Вечниот Град (Рим); Големата Бара (Атлантски Океан)</i>	<i>Borovë (masakër fashiste), Munih (marrëveshie me fashizmin), Dien Bien Fu, Stalingrad, Vaterlo (disfatë e rëndë ushtarake).</i>
Имиња на списанија, весници и книги.	<i>И бол и бес, Утрински весник, Правопис на македонскиот јазик, Граматика на македонскиот литературен јазик</i>	<i>„Zëri i popullit“, „Studime historike“, „Gramatika e gjuhës shqipe“, „Drejtshkrimi i gjuhës shqipe“</i>
Денови во неделата, месеци во годината и годишни времиња	<i>понеделник, вторник; јануари, февруари; пролет, лето</i>	<i>e hënë, e martë; janar, shkurt; pranverë, verë</i>

Различни правописни решенија во македонскиот и во албанскиот јазик во однос на употребата на голема буква		
	Македонски јазик	Албански јазик
Називи на институции, установи, организации, здруженија	<i>Македонски народен театар, Македонска опера и балет, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Мак фест, Правопис на македонскиот литературен јазик, Граматика на македонскиот јазик</i>	<i>Komiteti Qendror i Partisë së Punës të Shqipërisë, Këshilli i Ministrave i Republikës Popullore të Shqipërisë, Biblioteka Kombëtare, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Fakulteti Ekonomik, Teatri i Operës dhe i Baletit</i>
Имиња на војни, востанија, револуции:	<i>Илинденско востание, Француска револуција, Втора светска војна</i>	<i>Revolucioni Socialist i Tetorit, Lufta Njëqindvjeçare, Lufta e Dytë Botërore ...</i>
Имиња на празници	<i>Божик, Велигден, Духовден, Бајрам, Нова година, 8 Март или Осми март, 1 Мај или Први мај.</i>	<i>8 Marsi ose Tetë Marsi, 1 Maji ose Një Maji, Dita e Mësuesit, Dita Ndërkombëtare e Gruas, Viti i Ri * bajrami, mevludi, pashkët, e premtja e zezë, ramazan...</i>
Имиња на жители: - имињата на жители на	<i>Европеец, Азиец, Американец Тиквешанец,</i>	<i>afrikanët, amerikanët, bullgarët, evropianët,</i>

континенти; - на региони; - на сегашни и некогашни држави. - имињата на жители на градови, села, населби, маала	<i>Мариовец, Малешевец Македонец, Англичанец, Визан тиец, Римјанин, скопјанец, охридонец, новоселец, дебармаалец</i>	<i>francezët, tiranasit, ulqinakët.</i>
---	--	---

Поглавјата што се однесуваат на Слеаното и разделеното пишување на зборовите и во двата јазика се пообемни, односно се организирани на сличен начин, претставувајќи ги правописните правила кај различните зборовни групи, почнувајќи од именките, па сè до честичките. И во македонскиот и во албанскиот јазик сложените зборови и изрази од два или од повеќе зборови можат да се пишуваат слеано, полуслеано (со цртичка) или разделено.

Како и во претходното, така и во ова поглавје, постојат исти, односно слични, но и различни правописни решенија во двата јазика што се предмет на наша анализа. Со цел добивање појасен и попрецизен преглед, во продолжение најпрвин ќе ги посочиме истите правила, а потоа различните, но групирајќи ги според степенот на слеаноста, односно на зборови коишто се пишуваат слеано, полуслеано (со цртичка) и разделено.

Слеано пишување:

И во македонскиот и во албанскиот јазик слеано се пишуваат сложените именки со префикси (или со честичка за негација): *досегашен, нередовен, неофицијален, несигурност // i derisotshëm, i parregullt, jozyrtar, pasiguri...*

Исти правописни решенија и во двата јазика има во однос на пишувањето на сложените именки со рамноправен однос на компонентите, односно со двоимско значење. Тие се пишуваат слеано: *југоисток, југозапад, североисток, северозапад // juglindje, verilindje, verilindor* и др.

И во двата јазика слеано се пишуваат сложените зборови со определена врска меѓу составните делови: *фоторепортер, десетгодишен, тврдоглав, тригодишен, самопослужување, самоодлучување, добродушен, социјалдемократ // fotoreporter, dhjetëvjeçar, kokërtë, trevjeçar, vetëshërbim, vetëvendosje, shpirtmirë, socialdemokrat* и др.

И во македонскиот и во албанскиот јазик постојат идентични правописни решенија во однос на пишувањето на сложените броеви, односно на броевите од 11 до 19, на десетките од 20 до 90 и на стотките: *единаесет, дванаесет, дваесет, триесет, сто, двесте...// njëmbëdhjetë, dymbëdhjetë, njëzet, tridhjetë, njëqind, dyqind...*

Слеано се пишуваат и сложените заменки: *секој, секоја, сешто, некој, нешто, никој, никого...* // *secili, askush, asnjeri, dikush, diçka* и др.

Полуслеано пишување (пишување со цртичка):

И во македонскиот и во албанскиот јазик со цртичка се пишуваат и сложените придавки образувани од две придавки што се во рамноправен однос со значење – 'и' или 'помеѓу': *македонско-руски* (речник), *воспитно-образовен* (систем), *културно-спортски* (активности), // *ekonomiko-shoqëror, historiko-gjeografik, politiko-kulturor, politiko-shoqëror,; fjalor frëngjisht-shqip, fjalor latinisht-shqip...*

Во македонскиот јазик со цртичка се пишуваат стилски обележаните удвојувања на глаголи со блиско или спротивставено значење: *влез-излез, виде-не виде, има-нема, сака-нејке*, но и на сложените прилози: *бргу-бргу, вamu-тамy, горе-долу* и сл. Во албанскиот јазик постојат повеќе такви конструкции: *copë-copë, vende-vende, shkallë-shkallë, fort-fort, aty-këty, poshtë-lart...*

И во двата јазика коишто се предмет на наша анализа полуслеано се пишуваат и приближните броеви: *два-три, пет-шест, три-четириесет, пет-шест стотини* // *dy-tri, katër-pesë, pesë-gjashtë, njëzet-tridhjetë* и сл.

Разделено пишување:

И во македонскиот и во албанскиот јазик разделено се пишува одречната честичка *не* од формите на глаголот: *не одам, не реков, не дошол, не знае* // *nuk shkoj, nuk thashë, nuk erdhi, nuk e di*, итн.

Сложените бројни изрази (и основни и оние со реден број) се пишуваат одделно и во двата јазика: *дваесет и еден, двесте триесет и шест, илјада триста шеесет и два, недецет и еден* // *njëzet e një, dyqind e tridhjetë e gjashtë, një mijë e treqind e gjashtëdhjetë e dy, pesëdhjetë e një*, со таа разлика што во ваквите примери сврзникот *и* во македонскиот јазик се пишува само меѓу претпоследниот и последниот број, додека во албанскиот јазик се пишува меѓу сите броеви.

И во двата јазика што ни се предмет на анализа разделено се пишуваат сложените прилози, како: *заб за заб, еден по еден, сега за сега, око за око* // *dhëmb për dhëmb, një për një, tani për tani, sy për sy* и сл.

Во македонскиот и во албанскиот јазик постојат и различни правописни решенија во однос на слеаното и разделеното пишување на зборовите. Она што можеме да го констатираме е дека различно се пишуваат туѓите географски имиња: *Њујорк, Сан Франциско, Хонг Конг, Сан Салвадор, Франкфурт на Мајна* и др. Сите овие според

Албанскиот правопис се пишуваат со црточка: *Nju-Jork, San-Francisko, Hong-Kong, San-Salvador, Frankfurt-mbi-Majn*.

Различно се пишуваат и поздравите што содржат два или повеќе зборови. Имено, ваквите конструкции во македонскиот јазик се пишуваат разделено: *добар ден, добро утро, добра вечер* (но: *добровечер*), *до видување, добре дојде, со здравје* и сл. Во албанскиот јазик имаме поинаква ситуација: слеано се пишуваат поздравите како: *mirëmëngjes, mirëdita, mirëmbërma, mirupafshim, tungjatjeta*, додека, пак, поздравите со коишто се изразува честитка, благодарност или сочувство, се пишуваат разделено: *Mirë se erdhe! Mirë se vini, Për shumë vjet gëzuar! Qofshi shëndoshë!*

Во однос на слеаното и разделеното пишување на зборовите, разлики меѓу Македонскиот и Албанскиот правопис постојат и во однос на зборовите како: *ish-drejtör, ish-komisar, ish-kryeqyteti, ish-kryetari, ish-ministër* // *поранешен директор, поранешен комесар, поранешен градоначалник, поранешен претседател, поранешен министер* (но, според Правописот на македонскиот јазик, доколку за ваквите именки се употребува туѓиот префикс *екс-*, тие се пишуваат слеано: *ексдиректор, ексминистер, експретседател* и сл.

Исти правописни решенија во македонскиот и во албанскиот јазик во однос на слеано и разделено пишување на зборовите		
	Македонски јазик	Албански јазик
сложените именки со префикси (или со честичка за негација):	<i>досегашен, нередовен, неофицијален, несигурност</i>	<i>i derisotshëm, i parregullt, jozyrtar, pasiguri</i>
сложени именки со рамноправен однос на компонентите, односно со двоимско значење:	<i>југоисток, југозапад, североисток, северозапад</i>	<i>juglindje, verilindje, verilindor</i>
сложени зборови со определена врска меѓу составните делови:	<i>фоторепортер, десетгодишен, тврдоглав, тригодишен, самопослужување, самоодлучување, добродушен, социјалдемократ</i>	<i>fotoreporter, dhjetëvjeçar, kokërtë, trevjeçar, vetëshërbim, vetëvendosje, shpirtmirë, socialdemokrat</i>
сложени броеви, односно на броевите од 11 до 19, десетките од 20 до 90 и стотките:	<i>единаесет, дванаесет, дваесет, триесет, сто, двесте</i>	<i>njëmbëdhjetë, dymbëdhjetë, njëzet, tridhjetë, njëqind, dyqind</i>
сложените заменки:	<i>секој, секоја, сешто, некој, нешто, никој, никого</i>	<i>secili, askush, asnjëri, dikush, diçka</i>

сложените придавки образувани од две придавки што се во рамноправен однос со значење – 'и' или 'помеѓу':	<i>македонско-руски (речник), воспитно-образовен (систем), културно-спортски (активности),</i>	<i>ekonomiko-shoqëror, historiko-gjeografik, politiko-kulturore, politiko-shoqëror,; fjalor frëngjisht-shqip, fjalor latinisht-shqip...</i>
стилски обележани удвојувања на глаголи со блиско или спротивставено значење: но и на сложените прилози:	<i>влези-излези, виде-не виде, има-нема, сака-нејќе бргу-бргу, вamu-таму, горе-долу</i>	<i>copë-copë, vende-vende, shkallë-shkallë, fort-fort, aty-këty, poshtë-lart...</i>
приближните броеви:	<i>два-три, пет-шест, три-четириесет, пет-шест стотини</i>	<i>dy-tri, katër-pesë, pesë-gjashtë, njëzet-tridhjetë</i>
одречната честичка <i>не</i> со формите на глаголот:	<i>не одам, не реков, не дошол, не знае</i>	<i>nuk shkoj, nuk thashë, nuk erdhi, nuk e di</i>
сложени бројни изрази (и основни и оние со реден број)	<i>дваесет и еден, двесте триесет и шест, илјада триста шеесет и два, педесет и еден</i>	<i>njëzet e një, dyqind e tridhjetë e gjashtë, një mijë e treqind e gjashtëdhjetë e dy, pesëdhjetë e një</i>
сложените прилози	<i>заб за заб, еден по еден, сега за сега, око за око</i>	<i>dhëmb për dhëmb, një për një, tani për tani, sy për sy</i>

Различни правописни решенија во македонскиот и во албанскиот јазик во однос на слеано и разделено пишување на зборовите		
	Македонски јазик	Албански јазик
туѓите географски имиња	<i>Њујорк, Сан Франциско, Хонг Конг, Сан Салвадор, Франкфурт на Мајна</i>	<i>Nju-Jork, San-Francisko, Hong-Kong, San-Salvador, Frankfurt-mbi-Majn</i>
поздравите што содржат два или повеќе зборови	<i>добар ден, добро утро, добра вечер (но: добровечер), до видување, добре дојде, со здравје</i>	<i>mirëmëngjes, mirëdita, mirëmbërëma, mirupafshim, tungjatjeta, *Mirë se erdhe! Mirë se vini, Për shumë vjet gëzuar! Qofshi shëndoshë!</i>

зборовите	<i>поранешен директор,</i> <i>поранешен комесар,</i> <i>поранешен градоначалник,</i> <i>поранешен претседател,</i> <i>поранешен министер</i> <i>* ексдиректор,</i> <i>ексминистер,</i> <i>експретседател</i>	<i>ish-drejtör, ish-komisar, ish-kryeqyteti, ish-kryetari, ish-ministër</i>
-----------	--	--

Заклучок

Анализирајќи ги правописните правила за употребата на голема буква и за слеаното и разделеното пишување на зборовите во македонскиот и во албанскиот јазик, дојдовме до заклучок дека повеќето правила се поистоветуваат, но секако дека има и различни правописни решенија. Од табеларните прикази можеме да добиеме појасна претстава за компарираните правила, односно за нивното поистоветување или диференцирање.

Во врска со употребата на големата буква, и во македонскиот и во албанскиот јазик постојат исти правописни решенија за пишувањето на сопствените имиња (и домашните и туѓите); имињата на божества и на митолошки суштества, имињата на небесни тела, соѕвездии, галаксии, планети, имињата на списанија, весници и книги и сл. Различни правописни правила има за пишувањето на називите на институции, установи, организации, здруженија; имињата на жители, имињата на војни, востанија, револуции итн.

Веќе истакнавме дека поглавјата за слеано и разделено пишување на зборовите се едни од најобемните и во двата правописа, па токму затоа ние се задржавме само на селектирани правила и примери. Споредувајќи ги, дојдовме до констатација дека далеку побројни се истите решенија, отколку различните. Разликите се однесуваат на пишувањето на туѓите географски имиња, на поздравите што содржат два или повеќе зборови и сл.

На крајот ќе истакнеме дека модерните текови во општеството ја наметнуваат потребата од попрецизни правописни правила во секој јазик, како и употребата на стандарднојазичната норма од страна на секој поединец што се служи со соодветниот јазик. Правописната норма, како дел од јазичната политика за стандардизација на секој јазик, не може да биде постојана. Таа треба да се негува, да се вреднува, но и почесто да се ажурира. Ниту еден правопис во ниту еден јазик не е конечно затворено поглавје, и токму затоа треба да се следат промените во јазикот што ги носи новото време. Во секој јазик постојат одредени правописни решенија коишто не можат да најдат поткрепа во праксата, па токму затоа се наметнува потребата од нивно повремено ревидирање.